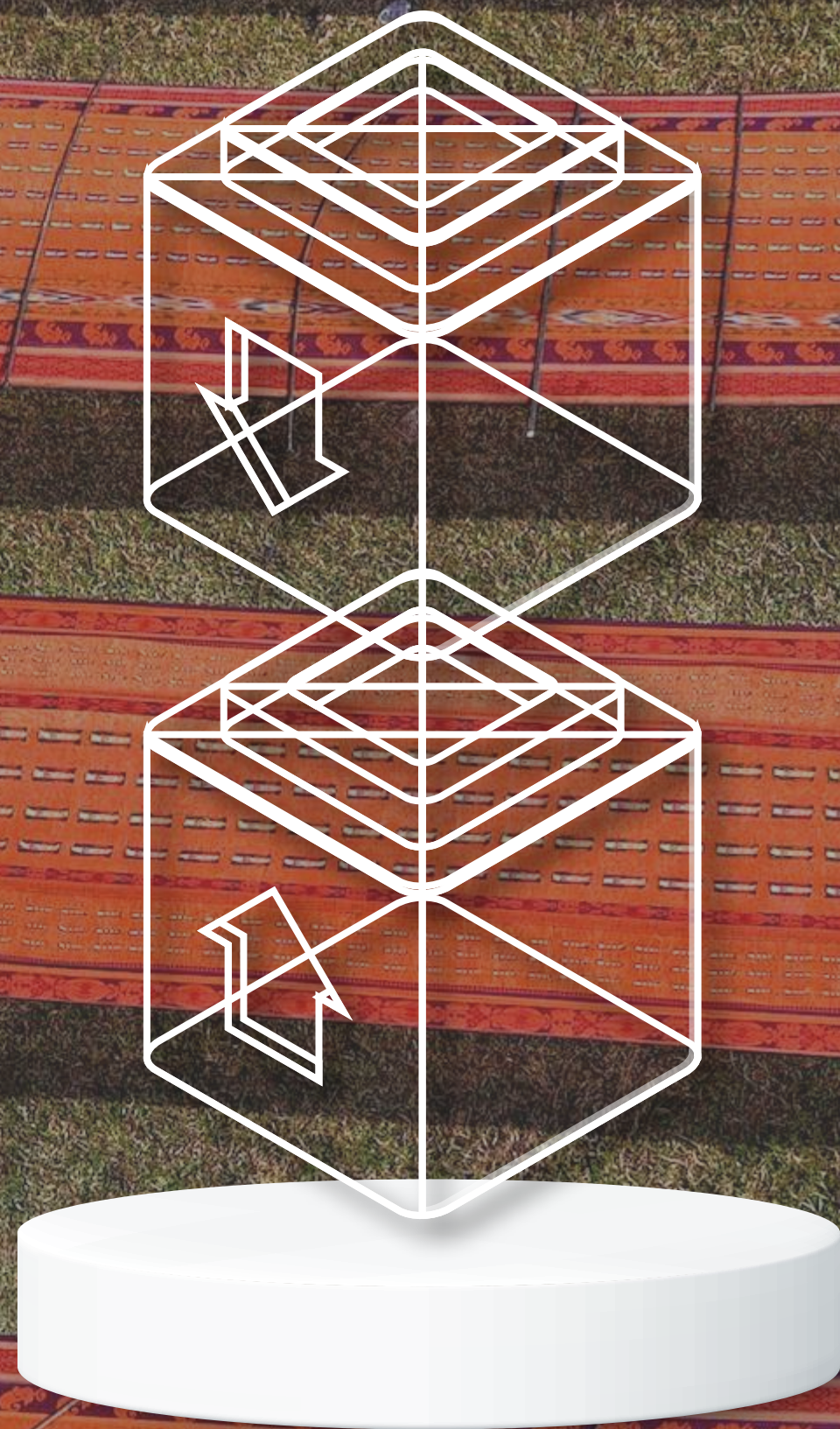

CẨM NANG HỢP NHẤT & SÁP NHẬP

MỤC LỤC

CHƯƠNG 01

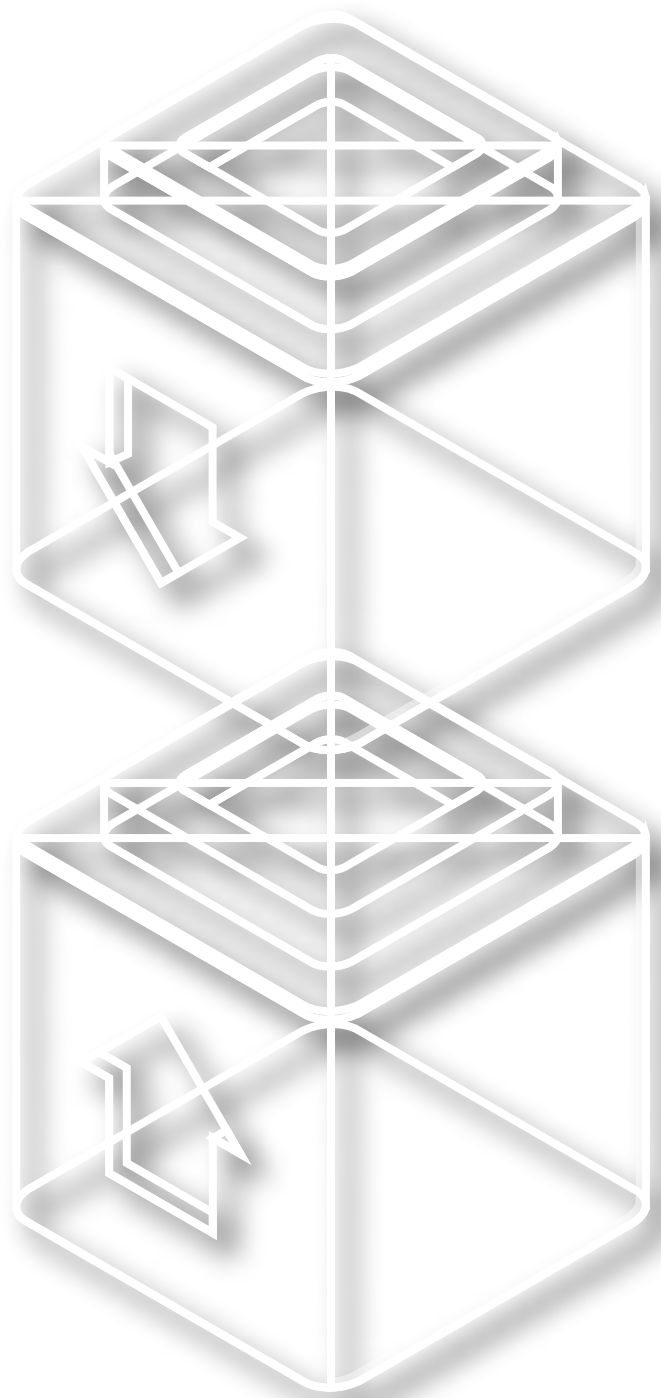
**TỔNG QUAN VỀ
HỢP NHẤT & SÁP NHẬP**

CHƯƠNG 02

**Ý NGHĨA CỦA VIỆC
HỢP NHẤT & SÁP NHẬP**

CHƯƠNG 03

**QUY TRÌNH
HỢP NHẤT & SÁP NHẬP**

CHƯƠNG 04

**CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG
ĐẾN SỰ THÀNH CÔNG
CỦA MỘT THƯƠNG VỤ
HỢP NHẤT & SÁP NHẬP**

CHƯƠNG 05

**LƯU Ý PHÁP LÝ
TRONG QUÁ TRÌNH
HỢP NHẤT & SÁP NHẬP**

LỜI MỞ ĐẦU

Hợp nhất & Sáp nhập ngày càng được xem là một công cụ hữu hiệu nhằm gia tăng sức cạnh tranh trên thị trường và đẩy mạnh sự phát triển của các công ty. Trên thế giới, việc các công ty lớn và nhỏ dành ra hàng nghìn tỷ đô la Mỹ cho hoạt động Hợp nhất & Sáp nhập đã minh chứng cho tầm quan trọng của hoạt động này trong chiến lược kinh doanh hiện đại. Tại Việt Nam, giá trị giao dịch Hợp nhất & Sáp nhập trong nước đã đạt đến hàng tỷ đô la Mỹ với hơn 500 thương vụ hàng năm trong những năm gần đây. Môi trường kinh tế Việt Nam ngày càng rộng mở, cùng với quá trình gia nhập các hiệp ước và khối liên minh thương mại mới, Việt Nam trong tương lai gần sẽ là vùng đất màu mỡ cho sự phát triển vượt bậc của hoạt động Hợp nhất & Sáp nhập.

Bất kỳ công ty nào tiến hành Hợp nhất & Sáp nhập tại Việt Nam đều phải hiểu rõ luật để đảm bảo thành công. Do đó, Apolat Legal biên soạn cuốn sổ tay này nhằm cung cấp cho Quý khách hàng cái nhìn tổng thể luật pháp hiện hành của Việt Nam về hoạt động Hợp nhất & Sáp nhập và hơn thế nữa dựa trên kinh nghiệm dày dặn của chúng tôi trong việc xử lý các thương vụ Hợp nhất & Sáp nhập phức tạp.

An aerial photograph showing a multi-lane highway on the left, with several vehicles including cars and trucks. To the right of the highway is a body of water with a greenish-blue hue. A large cargo ship is visible in the water, moving away from the viewer, leaving a white wake. Another smaller ship is further in the distance. A red rectangular overlay covers the right side of the image, containing white text.

CHƯƠNG 1

TỔNG QUAN

HỢP NHẤT & SÁP NHẬP

HỢP NHẤT

SÁP NHẬP

Định Nghĩa

Theo pháp luật hiện hành, hợp nhất là việc hai hoặc nhiều công ty (“Công Ty Bị Hợp Nhất”) để tạo thành một công ty hoàn toàn mới (“Công Ty Hợp Nhất”), đồng thời chấm dứt sự tồn tại của các Công Ty Bị Hợp Nhất này. Công Ty Hợp Nhất sau khi được thành lập sẽ kế thừa tất cả các quyền, nghĩa vụ và lợi ích của các Công Ty Bị Hợp Nhất. Hợp nhất công ty có thể hiểu theo công thức đơn giản như sau:

Công ty A + Công ty B = Công ty AB

Một số thương vụ hợp nhất nổi bật tại Việt Nam như: hợp nhất giữa hai tổ chức tín dụng Western Bank và PVFC thành PVCombank; hợp nhất giữa ba ngân hàng thương mại gồm Ngân hàng TMCP Đề nhất (FicomBank), ngân hàng TMCP Việt Nam Tín Nghĩa (TinNghiaBank) và Ngân hàng TMCP Sài Gòn (SCB) thành ngân hàng mới mang cùng tên với Ngân hàng TMCP Sài Gòn (SCB) cũ.

Sáp nhập theo quy định về luật doanh nghiệp là việc một hoặc một số công ty (“Công Ty Bị Sáp Nhập”) có thể sáp nhập vào một công ty khác (“Công Ty Nhận Sáp Nhập”) bằng cách chuyển toàn bộ tài sản, quyền, nghĩa vụ và lợi ích hợp pháp sang Công Ty Nhận Sáp Nhập, đồng thời chấm dứt sự tồn tại của các Công Ty Bị Sáp Nhập. Sáp nhập công ty có thể hiểu theo công thức đơn giản như sau:

Công ty A + Công ty B = Công ty B+

Có thể kể đến các thương vụ sáp nhập nổi bật tại Việt Nam như: Công Ty Cổ Phần Dịch Vụ Thẻ Smartlink bị sáp nhập vào Công Ty Cổ Phần Chuyển Mạch Tài Chính Quốc Gia Việt Nam (Banknetvn) vào năm 2014; Ngân hàng TMCP Đầu tư và Phát triển Việt Nam (BIDV) đã sáp nhập Ngân hàng TMCP Phát triển Nhà đồng bằng Sông Cửu Long (MHB) vào hệ thống của mình vào năm 2015.

Giống Nhau

Cả hai hoạt động Hợp nhất & Sáp nhập đều có kết quả kinh tế giống nhau. Sau quá trình Hợp nhất & Sáp nhập thì tổng nguồn lực về tài chính, công nghệ, nhân lực, ... của các Công Ty Bị Hợp nhất & Sáp nhập đều sẽ thuộc về một pháp nhân hoạt động kinh doanh. Trong pháp luật về cạnh tranh, cả Hợp nhất & Sáp nhập được xem là các hình thức tập trung kinh tế. Trong nhiều nghiên cứu về kinh doanh, tập trung kinh tế thường có 3 phương hướng chính:

a. Theo chiều ngang

Là sự tập trung kinh tế giữa các công ty trong cùng một lĩnh vực, cung cấp cùng một loại hàng hóa hoặc dịch vụ, thông thường giữa các đối thủ cạnh tranh. Hợp nhất, sáp nhập theo chiều ngang thường xảy ra trong các lĩnh vực có số lượng công ty ít, có sự cạnh tranh nội ngành rất cao. Chiến lược hợp nhất, sáp nhập theo chiều ngang chủ yếu để tăng cường khả năng cạnh tranh trên thị trường.

b. Theo chiều dọc

Là sự tập trung kinh tế giữa các công ty có mối quan hệ cộng sinh, có hoạt động liên quan với nhau nhưng ở các giai đoạn khác nhau trong quá trình sản xuất và kinh doanh, ví dụ như là việc hợp nhất, sáp nhập giữa nhà cung cấp và nhà phân phối. Việc tập trung kinh tế theo chiều dọc sẽ giúp giảm chi phí sản xuất, vận hành, giao dịch và các chi phí khác thông qua việc quản lý thống nhất các bước khác nhau trong chuỗi giá trị.

c. Đa dạng hóa

Là sự tập trung kinh tế giữa các công ty không phải là đối tác hoặc đối thủ cạnh tranh mà là các công ty hoạt động trong các lĩnh vực khác nhau. Mục đích chính của việc đa dạng hóa là mở rộng thị trường với hai loại chính là: đồng tâm và hỗn hợp. Trong đó, đa dạng hóa đồng tâm là việc mở rộng sang các lĩnh vực có liên quan đến hoạt động hiện tại, còn đa dạng hóa hỗn hợp là mở rộng sang các lĩnh vực hoàn toàn mới.

Khác Nhau

Giữa Hợp nhất và Sáp nhập công ty có tồn tại những điểm khác biệt sau đây:

a. Pháp nhân kinh doanh sau khi hoàn tất Hợp nhất & Sáp nhập

Sau quá trình hợp nhất, toàn bộ Công Ty Bị Hợp Nhất đều sẽ chấm dứt sự tồn tại. Thay vào đó, một công ty mới sẽ được thành lập và được kế thừa toàn bộ tài sản, quyền, nghĩa vụ và lợi ích của các Công Ty Bị Hợp Nhất đó. Đối với sáp nhập, chỉ một trong những công ty tham gia vào quá trình này sẽ tiếp tục hoạt động trong khi các công ty khác sẽ bị chấm dứt tồn tại, công ty tiếp tục hoạt động đó là Công Ty Nhận Sáp Nhập sẽ kế thừa các quyền và nghĩa vụ của các công ty bị chấm dứt tồn tại.

b. Quyền lựa chọn cơ cấu quản lý

Việc hợp nhất thường được xem là sự giao hợp giữa các công ty đồng đẳng với nhau. Trong quá trình hợp nhất, các Công Ty Bị Hợp Nhất phải cùng bầu ra những chức danh quản lý, điều hành của Công Ty Hợp Nhất. Tương phản, Công Ty Bị Sáp Nhập sẽ không có quyền định đoạt cơ cấu quản lý của Công Ty Nhận Sáp Nhập, thể hiện lên vị thế không bình đẳng giữa các bên trong hoạt động sáp nhập.

c. Thủ tục pháp lý

Mặc dù pháp luật yêu cầu các công ty mong muốn tham gia việc hợp nhất hoặc sáp nhập đều phải trải qua một số bước như nhau. Song, các quy định hiện hành đề ra các thủ tục khác nhau cho việc Hợp nhất & Sáp nhập công ty. Một ví dụ điển hình là trong quá trình hợp nhất thì phải thực hiện việc đăng ký công ty mới, trong khi các bên tham gia sáp nhập thì không cần trải qua thủ tục này.

Ưu Điểm

Hợp nhất công ty phần lớn là sự kết hợp bình đẳng giữa các công ty có vị thế tương đương nhau. Do đó, có thể xem việc hợp nhất là sự tăng trưởng vượt bậc, là bàn đạp để tiến vào phân khúc thị trường cao hơn. Hơn nữa, những người đứng đầu của các Công Ty Bị Hợp Nhất trên thực tế thường sẽ đảm nhiệm các vị trí chủ chốt trong ban điều hành Công Ty Hợp Nhất. Như vậy, việc hợp nhất sáp nhập không những sẽ có lợi cho các bên tham gia mà còn cho tiềm lực của công ty.

Công Ty Hợp Nhất hầu hết sẽ thừa hưởng được những ưu điểm và giữ được bản sắc của các Công Ty Bị Hợp Nhất. Do đó, khách hàng vốn đã trung thành với một Công Ty Bị Hợp Nhất vẫn sẽ tiếp tục tiếp nhận sản phẩm của công ty mới. Các nhà đầu tư cũng sẽ chứng kiến giá trị đầu tư tăng vọt do sự hợp nhất này. Công Ty Hợp Nhất thường sẽ nhận được các phản ứng tích cực từ thị trường.

Bản chất của sáp nhập là một công ty tiếp quản tài sản, quyền lợi và nghĩa vụ của một hay nhiều công ty khác và chấm dứt sự tồn tại của các công ty đó. Do vậy, các bên sẽ không cần đàm phán về vấn đề điều hành hậu sáp nhập nhiều. Hơn nữa, sáp nhập thường xảy ra giữa công ty lớn và công ty nhỏ, việc thuyết phục một công ty nhỏ sáp nhập vào công ty lớn là khá dễ dàng. Có thể thấy rằng, quá trình đàm phán sáp nhập sẽ ngắn gọn và thuận lợi hơn so với việc hợp nhất.

Do cơ cấu quản lý của Công Ty Sáp Nhập sẽ không thay đổi, việc quản lý nguồn lực mới từ các Công Ty Bị Sáp Nhập tương đối dễ dàng. Không chỉ vậy, Công Ty Sáp Nhập vẫn giữ được nguồn khách hàng cũ trong khi có được khách hàng mới từ các Công Ty Bị Sáp Nhập. Công Ty Sáp Nhập có thể nhanh chóng gia tăng vị thế của mình trên thị trường trong tương lai gần.

Nhược Điểm

Do việc hợp nhất chủ yếu chỉ được đề xuất giữa các công ty có sức mạnh tương đương nhau, việc đàm phán để quá trình hợp nhất thành công là rất khó khăn, tốn kém và rủi ro thất bại cao. Các công ty dự định hợp nhất đều đã có chiến lược phát triển riêng và nhiều lúc không có nhu cầu hợp nhất. Ngoài ra, những người đứng đầu các công ty đó có thể cho rằng việc hợp nhất sẽ ảnh hưởng tiêu cực đến quyền lợi của họ, việc chấm dứt công ty hiện tại là không thể chấp nhận được.

Công Ty Hợp Nhất có nguy cơ tan rã cao. Để đàm phán hợp nhất thành công, các bên trên thực tế hay thỏa thuận rằng ban điều hành của Công Ty Hợp Nhất sẽ cấu thành từ những người đứng đầu của các Công Ty Bị Hợp Nhất. Tuy nhiên, điều này dễ dẫn đến tình trạng không thống nhất được chiến lược và phương hướng phát triển của công ty, có khi xảy ra sự xung đột lợi ích. Việc ban điều hành không hoạt động suôn sẻ khó có thể tạo ra tương lai tốt cho Công Ty Hợp Nhất.

Công Ty Sáp Nhập có thể không nhận được lợi ích như mong đợi, có thể kể đến như các khách hàng trung thành với Công Ty Bị Sáp Nhập chuyển sang mua sản phẩm tại một công ty khác; nhà đầu tư có thể không chấp nhận điều kiện chuyển đổi tài sản sau sáp nhập dẫn đến việc rút vốn ào ạt; và những người lao động của Công Ty Bị Sáp Nhập sẽ không muốn làm việc cho Công Ty Sáp Nhập.

Công Ty Sáp Nhập sẽ phải kế thừa toàn bộ nghĩa vụ của Công Ty Bị Sáp Nhập như nghĩa vụ trả nợ, chi trả tiền lương, Nếu như lợi ích từ việc sáp nhập không được như mong đợi, thì các nghĩa vụ này có thể gây tổn hại lớn và có khi tạo nguy cơ phá sản cho Công Ty Sáp Nhập.

An aerial photograph of two ships on a body of green water. The ship on the left is orange and the one on the right is white. The white ship has a green deck area. A semi-transparent red rectangle is overlaid on the right side of the image, containing white text.

CHƯƠNG 2

Ý NGHĨA

CỦA VIỆC HỢP NHẤT & SÁP NHẬP

Hợp nhất & Sáp nhập là hai phương thức tổ chức lại công ty đã có khung pháp lý rõ ràng cũng như là hoạt động đang được nhà nước Việt Nam khuyến khích, đặc biệt giữa các công ty vừa và nhỏ, nhằm xúc tiến khả năng cạnh tranh của công ty nội địa trên trường quốc tế. Có vô số lợi ích ngắn và dài hạn mà việc Hợp nhất & Sáp nhập mang lại cho công ty, có thể kể đến một số lợi ích nổi bật như sau:

SỰ TĂNG TRƯỞNG

Khi một công ty dùng nội lực để phát triển từ tốn, các đối thủ cạnh tranh có thể phản ứng nhanh chóng và chiếm thị phần. Một giải pháp tăng trưởng nhanh có thể là hợp nhất hoặc sáp nhập nguồn lực với một công ty khác. Không chỉ vậy, khi các công ty ngày càng rập khuôn, trì trệ sau đó đi vào suy thoái, một cuộc hợp nhất, sáp nhập có thể giúp phục hồi sức sống của công ty.

MỞ RỘNG SANG THỊ TRƯỜNG MỚI

Việc Hợp nhất & Sáp nhập cũng được coi là một phương pháp tiết kiệm chi phí để mở rộng sang các thị trường mới so với việc tự lực xây dựng hoạt động kinh doanh. Trong đó, công ty lấn sân sang lĩnh vực mới thừa hưởng được từ công ty đang hoạt động trên thị trường mới những nền móng cần thiết để thành công trong thị trường đó thông qua hoạt động Hợp nhất & Sáp nhập.

LÝ DO CÁ NHÂN

Những người điều hành công ty có thể quyết định việc Hợp nhất & Sáp nhập với các công ty khác vì lý do cá nhân như gia tăng quyền lực, uy tín, tài sản và sự kiểm soát, với niềm tin rằng họ sẽ đứng ở một vị trí tốt hơn khi đang điều hành công ty nhận hợp nhất hoặc công ty nhận sáp nhập so với công ty hiện tại của họ. Việc quyết định Hợp nhất & Sáp nhập cũng có thể là do nỗi sợ mất việc, vì các nhà điều hành luôn gặp phải áp lực tăng trưởng.

SỨC MẠNH TỔNG HỢP (SYNERGY)

Có lẽ đây là lý do và lợi ích quan trọng nhất của việc Hợp nhất & Sáp nhập. “Synergy”, bắt nguồn từ từ “synergos” trong tiếng Hy Lạp, có nghĩa là “làm việc cùng nhau”. Trong kinh doanh, sức mạnh tổng hợp đề cập đến khả năng của hai hoặc nhiều đơn vị hoặc công ty cùng nhau tạo ra giá trị lớn hơn so với mức họ có thể làm riêng lẻ, hoặc đơn giản là $1 + 1 > 2$. Sức mạnh tổng hợp mà việc Hợp nhất & Sáp nhập có thể mang lại bao gồm giảm bớt các mối đe dọa, tăng sức mạnh thị trường, tiết kiệm chi phí, tăng sức mạnh tài chính và khả năng tạo đòn bẩy và hơn thế nữa.

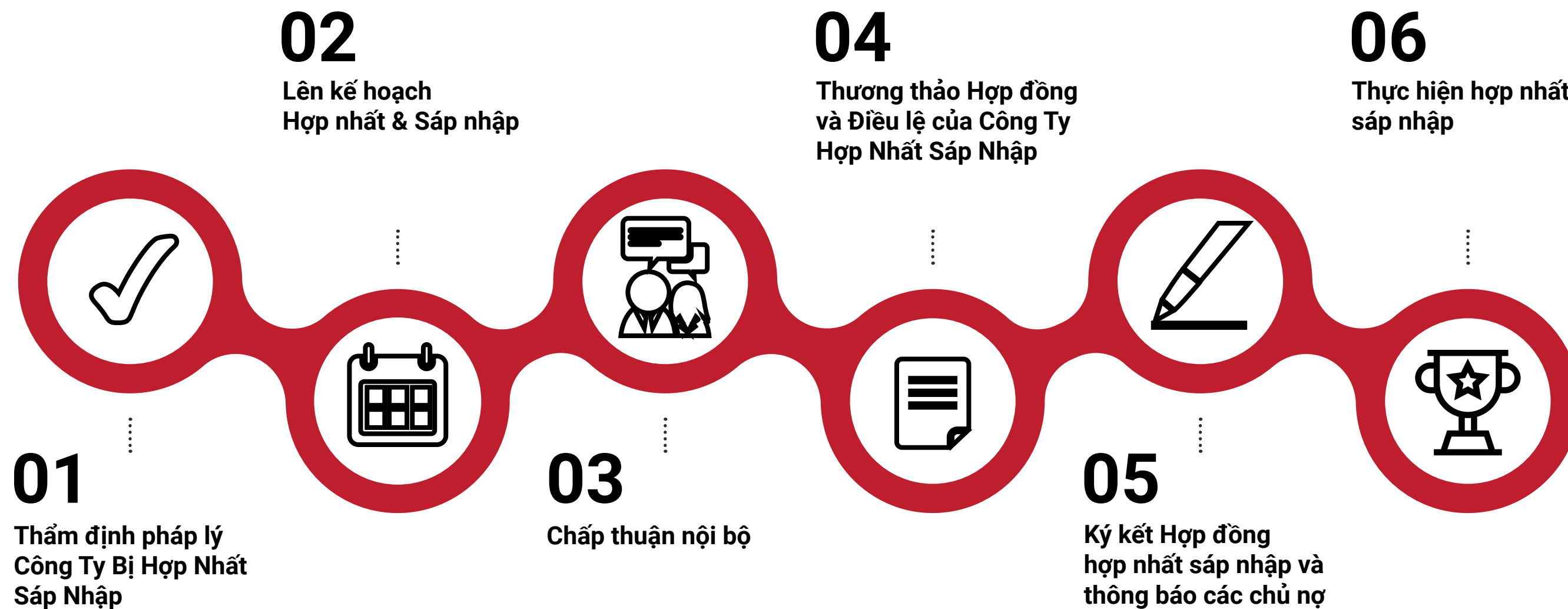

CHƯƠNG 3

QUY TRÌNH

HỢP NHẤT & SÁP NHẬP

QUY TRÌNH PHÁP LÝ THỰC HIỆN HỢP NHẤT & SÁP NHẬP

Thẩm Định Pháp Lý Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập

Trước khi thực hiện việc Hợp nhất & Sáp nhập, các công ty cần thực hiện thẩm định toàn diện Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập; tùy theo từng trường hợp mà các bên sẽ yêu cầu thẩm định pháp lý, tài chính, kỹ thuật, thị trường....

Việc thẩm định pháp lý các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập nhằm tổng kết, đánh giá toàn diện hoạt động của công ty về mặt pháp lý, chuẩn hóa các văn kiện, tài liệu, hồ sơ pháp lý của công ty. Trong đó, các vấn đề cần lưu ý chính khi thực hiện Thẩm định pháp lý các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập như sau:

1. Về tài liệu pháp lý của Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập

Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập cần liệt kê danh sách các tài liệu pháp lý của Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập dựa trên các tài liệu pháp lý cơ bản cần lưu trữ tại trụ sở công ty theo quy định của luật Doanh nghiệp, luật Kế toán, luật Thuế và lĩnh vực kinh doanh của Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập để xác định các giấy phép, chấp nhận, phê duyệt chuyên ngành được cấp bởi cơ quan nhà nước có thẩm quyền đối với Công ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập.

2. Về vấn đề các tài sản của Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập

Tài sản của Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập sẽ được chuyển giao cho Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập. Do đó, trong quá trình thẩm định pháp lý, các bên cần liệt kê được danh mục tài sản của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập, bao gồm cả động sản và bất động sản hoặc các quyền sở hữu phải đăng ký khác; đồng thời, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập cũng cần đánh giá được tỷ lệ, phần trăm khấu hao của các động sản và khả năng chuyển giao quyền sử dụng đất/quyền sở hữu phải đăng ký từ các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập.

Trên thực tiễn, Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập cần thực hiện các công việc chính liên quan đến tài sản khi thực hiện việc Sáp Nhập như sau:

- Kiểm kê tài sản và giá trị tài sản của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập. Cụ thể, việc kiểm kê cần xác định được số lượng, chất lượng và giá trị tài sản. Sau khi đã tổng hợp được toàn bộ tài sản, ghi nhận rõ chất lượng và giá trị tài sản của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập, cần phân loại tài sản theo các tiêu chí: (i) Tài sản đã hư hỏng, bị khấu hao phần lớn, giá trị thấp, chất lượng thấp; (ii) Tài sản đã mua bảo hiểm và được bồi thường nếu bị tổn thất, thiệt hại, hư hỏng; (iii) Tài sản giá trị cao, khấu hao thấp, chất lượng tốt, có thể tái sử dụng;... Việc kiểm kê tài sản cần được ghi nhận và lập thành biên bản kiểm kê trước khi Hợp Nhất & Sáp Nhập.
- Lập danh sách công nợ: trước khi thực hiện việc Hợp Nhất & Sáp Nhập, các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập cần phải lập danh sách chi tiết các chủ nợ, khách nợ, đối chiếu, xác nhận và phân loại các khoản nợ phải thu, nợ phải trả, lập bảng kê chi tiết đối với từng loại công nợ. Trong đó, công nợ được chia làm hai (02) loại chính: (i) Nợ phải thu: bao gồm Nợ có thể thu hồi và Nợ không thể thu hồi; (ii) Nợ phải trả: bao gồm Nợ phải trả trong hạn, Nợ phải trả quá hạn, các khoản Nợ phải trả nhưng được cản trừ hoặc xóa nợ mà không phải trả.
- Việc tiến hành xử lý tài sản khi Hợp nhất Sáp Nhập cần được thực hiện trước khi thực hiện thủ tục Hợp Nhất & Sáp Nhập. Xử lý tài sản cần được tiến hành công khai, minh bạch, rõ ràng bằng việc lập biên bản kiểm kê tài sản, phương án xử lý tài sản và có chữ ký của những người có liên quan cũng như được thông báo cho cả Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập và Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập.

3. Về vấn đề lao động

Việc hợp nhất hay sáp nhập đều dẫn đến hậu quả pháp lý là tồn tại một công ty duy nhất, các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập sẽ chấm dứt hoạt động. Theo đó, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập cần tiếp nhận lao động của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập hoặc có phương án tái cơ cấu lao động sau khi Hợp nhất & Sáp nhập theo quy định của pháp luật về lao động. Như vậy, thông qua quá trình thẩm định pháp lý, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập xác định được các vị trí nhân sự quan trọng, thời hạn hợp đồng lao động của các vị trí này, tính tuân thủ quy định pháp luật về lao động của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập trong quá trình quản lý nhân sự. Cụ thể, quá trình thẩm định pháp lý cần xem xét về vấn đề: hiệu lực và thời hạn của hợp đồng lao động, thực hiện nghĩa vụ đóng bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế và bảo hiểm thất nghiệp, các vị trí kiêm nhiệm của các nhân sự nói trên. Kết quả thẩm định pháp lý về lao động này nhằm giúp cho Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập đánh giá, có kế hoạch đối với nhân sự; đồng thời, cũng là căn cứ để quy định trong Hợp đồng hợp nhất sáp nhập đối với vấn đề lao động.

4. Về các hợp đồng quan trọng của Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập

Hợp đồng quan trọng được xem xét trong quá trình thẩm định pháp lý khi thực hiện Hợp nhất & Sáp nhập bao gồm các hợp đồng, thỏa thuận, cam kết với khách hàng và các nhà cung cấp của Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập. Do số lượng hợp đồng, thỏa thuận, cam kết này rất lớn nên khi thực hiện thẩm tra pháp lý, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập cần xác định những hợp đồng, thỏa thuận, cam kết được đánh giá là quan trọng, có thể dựa vào: giá trị giao dịch, hậu quả pháp lý nghiêm trọng của cam kết, tính tiềm năng hoặc tính quan trọng của khách hàng, nhà cung cấp ... Sau khi thẩm định pháp lý, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập phải nhận định được các rủi ro, hậu quả pháp lý, tính tiềm năng của các hợp đồng, thỏa thuận, cam kết. Từ đó, đưa ra kế hoạch thanh lý hoặc chuyển giao quyền và nghĩa vụ để tiếp tục thực hiện hợp đồng, thỏa thuận, cam kết.

5. Về vấn đề tuân thủ quy định pháp luật của Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập

Ngoài các vấn đề trọng yếu nêu trên, phụ thuộc vào từng ngành nghề, lĩnh vực hoạt động cụ thể cũng như loại hình doanh nghiệp, cơ cấu tổ chức của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập trong quá trình thực hiện thẩm định pháp lý cần xác định được các chấp thuận, phê duyệt nội bộ, các giấy phép cần có theo quy định pháp luật mà các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập cần có để hoạt động kinh doanh. Từ đó, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập xác định được các công việc quản trị nội bộ cần thực hiện, các thủ tục theo quy định pháp luật để chuyển giao giấy phép từ Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập sang Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập sau khi thực hiện việc Hợp nhất & Sáp nhập.

Đồng thời, xác định được các nghĩa vụ khi vi phạm hành chính của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập cho các hoạt động vi phạm hoặc chưa tuân thủ quy định pháp luật. Theo đó, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập có kế hoạch nộp phạt, thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả khi thực hiện quá trình Hợp nhất & Sáp nhập.

Lên Kế Hoạch Hợp nhất & Sáp nhập

Từ bản báo cáo thẩm định pháp lý đối với các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập có thể đưa ra đánh giá đối với tình hình pháp lý của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập và lên kế hoạch Hợp nhất & Sáp nhập. Cụ thể, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập cần thực hiện các công việc sau trong bước lên kế hoạch hợp nhất sáp nhập:

- a. Xây dựng cấu trúc giao dịch Hợp nhất & Sáp nhập;
- b. Từ cấu trúc giao dịch, xác định các nghĩa vụ, công việc cần hoàn thành với tư cách của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập trước khi thực hiện Hợp nhất & Sáp nhập theo các giai đoạn;
- c. Chuẩn bị các công việc cần thiết để chuyển giao quyền, nghĩa vụ, tài sản ... từ Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập sang Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập;
- d. Chuẩn bị các vấn đề cần thiết cho Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập về tài chính, pháp lý, lao động... khi đi vào hoạt động với tư cách pháp nhân duy nhất còn tồn tại.

Tại bước lên kế hoạch này, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập cần xác định rõ kế hoạch trên thực tiễn và kế hoạch theo thời hạn theo quy định của pháp luật. Cụ thể, các kế hoạch trên thực tiễn có thể là đàm phán, thương lượng, làm việc với các khách hàng, đối tác, nhà cung cấp về kế hoạch làm việc khi chuyển giao quyền, nghĩa vụ từ Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập sang Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập; còn kế hoạch theo thời hạn có thể bao gồm nghĩa vụ thông báo, đăng ký doanh nghiệp của Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập đối với cơ quan đăng ký doanh nghiệp về việc thực hiện Hợp nhất & Sáp nhập trong một thời hạn nhất định theo quy định của pháp luật.

Chấp Thuận Nội Bộ

Chấp thuận nội bộ là tài liệu quan trọng trong quá trình thực hiện Hợp nhất & Sáp nhập. Trên thực tiễn, các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập thực hiện các tài liệu chấp thuận nội bộ theo hai hướng:

Hướng thứ nhất: Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập lập hai loại chấp thuận nội bộ: chấp thuận nội bộ thực tiễn và chấp thuận nội bộ nộp cơ quan nhà nước. Trong đó, chấp thuận nội bộ thực tiễn là nêu ra các vấn đề mà các bên thỏa thuận và chấp thuận trong nội bộ các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập nhưng các vấn đề này có thể chưa được quy định rõ ràng và cụ thể theo quy định pháp luật; bên cạnh đó, Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập có xu hướng đưa các quy định rõ ràng và cụ thể theo quy định pháp luật vào chấp thuận nội bộ nộp cơ quan nhà nước. Điều này giúp cho các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập có thể quản trị nội bộ theo cách riêng mà vẫn tuân thủ đúng quy định pháp luật.

Hướng thứ hai: Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập chỉ lập một loại chấp thuận nội bộ, trong đó bao gồm cả các vấn đề thỏa thuận riêng, cụ thể theo thực tiễn hoạt động của Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập và các vấn đề quy định rõ ràng tại văn bản quy phạm pháp luật. Hạn chế của chấp thuận nội bộ theo hướng thứ hai này có thể bị cơ quan nhà nước từ chối hoặc yêu cầu loại bỏ đối với các nội dung liên quan đến thực tiễn hoạt động của công ty mà chưa được quy định tại các văn bản quy phạm pháp luật. Từ đó, Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập có thể không đạt được mục tiêu quản trị theo cách riêng.

Bên cạnh đó, chấp thuận nội bộ cũng cần dựa trên kế hoạch hợp nhất sáp nhập tại Bước 2 để các bước thực hiện có căn cứ xác lập và tuân thủ vấn đề thẩm quyền phê duyệt, chấp thuận nội bộ theo quy định của pháp luật.

Thương Thảo Hợp đồng và Điều Lệ Của Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập

1. Đối với Hợp đồng hợp nhất sáp nhập

Hợp đồng hợp nhất sáp nhập là căn cứ pháp lý quan trọng để các bên thực hiện quá trình Hợp nhất & Sáp nhập. Việc soạn thảo Hợp đồng hợp nhất sáp nhập được diễn ra sau khi các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập và Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập đã thực hiện xong việc thẩm định doanh nghiệp, lên kế hoạch cho việc hợp nhất sáp nhập và xác định được các điều kiện tiên quyết chính, các công việc, nghĩa vụ cần thực hiện, các chấp thuận nội bộ cần thiết để đưa vào nội dung của Hợp đồng hợp nhất sáp nhập. Theo quy định của Luật Doanh nghiệp 2020, nội dung của Hợp đồng hợp nhất sáp nhập cần có các điểm chính như sau:

- a. Đối với Hợp đồng hợp nhất phải có: tên, địa chỉ trụ sở chính của công ty bị hợp nhất; tên, địa chỉ trụ sở chính của công ty hợp nhất; thủ tục và điều kiện hợp nhất; phương án sử dụng lao động; thời hạn, thủ tục và điều kiện chuyển đổi tài sản, chuyển đổi phần vốn góp, cổ phần, trái phiếu của công ty bị hợp nhất thành phần vốn góp, cổ phần, trái phiếu của công ty hợp nhất; thời hạn thực hiện hợp nhất.
- b. Đối với Hợp đồng sáp nhập phải có: tên, địa chỉ trụ sở chính của công ty nhận sáp nhập; tên, địa chỉ trụ sở chính của công ty bị sáp nhập; thủ tục và điều kiện sáp nhập; phương án sử dụng lao động; cách thức, thủ tục, thời hạn và điều kiện chuyển đổi tài sản, chuyển đổi phần vốn góp, cổ phần, trái phiếu của công ty bị sáp nhập thành phần vốn góp, cổ phần, trái phiếu của công ty nhận sáp nhập; thời hạn thực hiện sáp nhập.

Dựa vào các nội dung bắt buộc phải có theo quy định của pháp luật doanh nghiệp nêu trên, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập cần lưu ý các nội dung sau khi chuẩn bị Hợp đồng hợp nhất sáp nhập:

- a. Các điều kiện tiên quyết xác định được trong quá trình thẩm định pháp lý cần được xác định rõ ràng và đưa vào Hợp đồng hợp nhất sáp nhập kèm theo các thủ tục pháp lý để đạt được các điều kiện tiên quyết đó, cụ thể như: các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập cần phải thực hiện các nghĩa vụ thuế, nghĩa vụ trong hợp đồng, thỏa thuận, cam kết trước khi thực hiện thủ tục hợp nhất sáp nhập và thủ tục pháp lý để chứng tỏ đã hoàn thành nghĩa vụ thuế (Xác nhận đã hoàn thành nghĩa vụ thuế) hoặc hoàn thành nghĩa vụ theo hợp đồng, thỏa thuận, cam kết (Biên bản thanh lý hợp đồng, thỏa thuận hoặc Xác nhận hoàn thành cam kết);
- b. Chuyển đổi phần vốn góp, cổ phần của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập sang Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập. Thời điểm chuyển đổi phần vốn góp, cổ phần phụ thuộc vào loại hình của Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập theo quy định của pháp luật về doanh nghiệp. Tuy nhiên, tại Hợp đồng hợp nhất sáp nhập, Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập cần xác định rõ các chấp thuận nội bộ cần thiết để việc chuyển đổi phần vốn góp, cổ phần đúng thẩm quyền và trình tự theo quy định pháp luật. Đồng thời, tại nội dung của Hợp đồng hợp nhất sáp nhập cũng cần quy định rõ nghĩa vụ thực hiện thủ tục đăng ký doanh nghiệp tại cơ quan đăng ký kinh doanh;
- c. Vấn đề quản trị công ty, Hợp đồng hợp nhất sáp nhập cần chỉ định các người quản lý công ty từ các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập sẽ nắm giữ các vị trí chủ chốt nào trong Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập tùy thuộc vào loại hình doanh nghiệp được lựa chọn. Tuy nhiên, vấn đề quản trị công ty này không phải là nội dung bắt buộc của Hợp đồng hợp nhất sáp nhập theo quy định của luật doanh nghiệp, do đó, các bên có thể cân nhắc đưa vào Hợp đồng hợp nhất sáp nhập hoặc các chấp thuận nội bộ (theo dạng quản trị thực tiễn) để phù hợp với kế hoạch hợp nhất sáp nhập đã thống nhất;
- d. Đối với phương án sử dụng lao động, Hợp đồng hợp nhất sáp nhập cần quy định rõ về: phương hướng sử dụng lao động đối với các vị trí nhân sự cấp cao, chủ chốt và phương hướng sử dụng lao động đối với các vị trí nhân sự cấp dưới; phương án thanh lý hợp đồng lao động cho các vị trí lao động đã hết thời hạn hợp đồng lao động hoặc không có nhu cầu sử dụng cho Công Ty Hợp Nhất Sáp nhập; các vấn đề liên quan đến nghĩa vụ về lao động của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp nhập trước khi thực hiện thủ tục hợp nhất sáp nhập như: đóng bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế, bảo hiểm thất nghiệp, nghĩa vụ khấu trừ và khai thuế thu nhập cá nhân của người lao động, nghĩa vụ báo cáo thường niên theo quy định pháp luật; vấn đề vi phạm hành chính trong lĩnh vực lao động;
- e. Đối với vấn đề tài sản của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập, tại Hợp đồng hợp nhất sáp nhập cần xác định rõ giá trị tài sản của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập, quy định rõ bên có nghĩa vụ chuyển giao quyền đối với các tài sản cần đăng ký và thời hạn chuyển giao tài sản đó theo kế hoạch thực hiện hợp nhất sáp nhập đã thống nhất. Trong trường hợp việc chuyển giao quyền nằm ngoài kế hoạch thực hiện hoặc có vướng mắc pháp lý hoặc vướng mắc trên thực tiễn, các bên cũng cần quy định rõ phương án xử lý, trách nhiệm của từng bên trong việc thực hiện chuyển giao quyền tài sản đó;
- f. Thời hạn hợp nhất sáp nhập: Thời hạn này thường được đánh giá và lựa chọn thời điểm cuối cùng mà Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập và Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập hoàn thiện các nghĩa vụ, công việc theo kế hoạch hợp nhất sáp nhập đã thống nhất cả về mặt thực tiễn và theo quy định pháp luật.

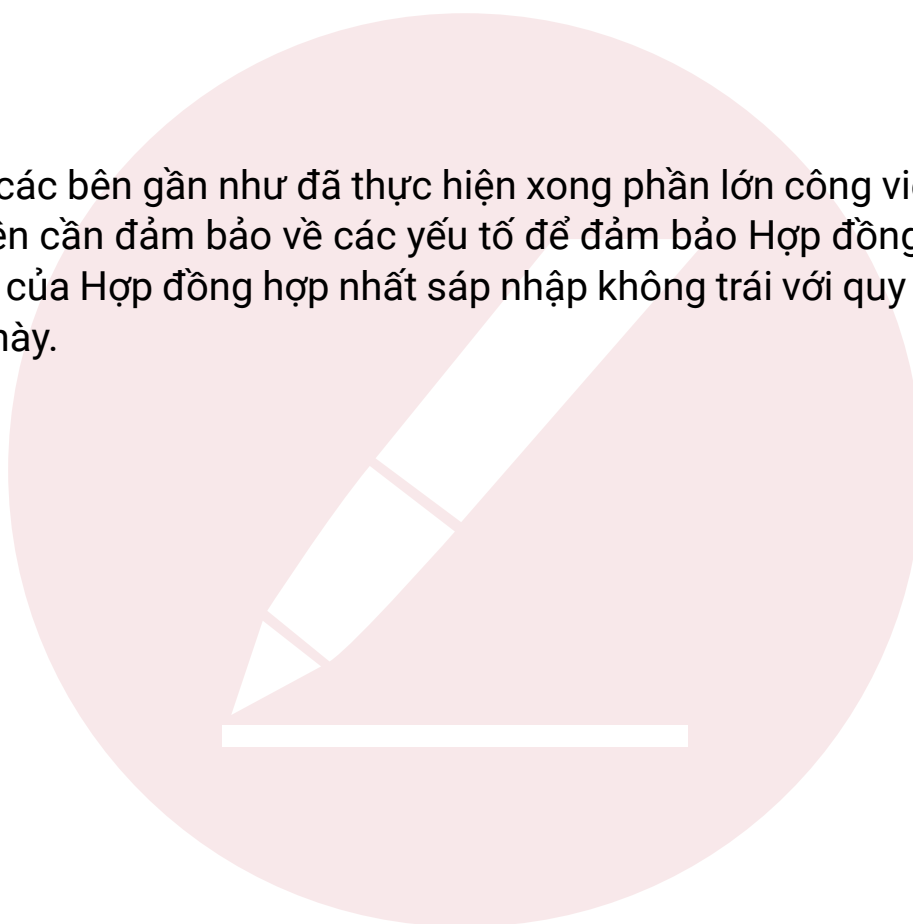
Hợp đồng hợp nhất sáp nhập có thể có các nội dung khác tùy thuộc vào kết quả thẩm định pháp lý các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập, thực tiễn hoạt động và kế hoạch hợp nhất sáp nhập của các công ty.

2. Đối với Điều lệ của Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập

Điều lệ của Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập cũng tương ứng như Điều lệ của các công ty khi mới thành lập, nên các nội dung cần có của điều lệ này phải tuân theo quy định của pháp luật doanh nghiệp. Theo đó, khi các bên đã thống nhất được các nội dung tại Hợp đồng hợp nhất sáp nhập thì các vấn đề đã thống nhất sẽ được quy định tương ứng tại Điều lệ. Đối với các vấn đề ngoài khuôn khổ của Điều lệ theo luật doanh nghiệp, các bên có thể quy định thêm trong các văn bản khác như Thỏa thuận cổ đông nhằm tuân thủ theo đúng Hợp đồng hợp nhất sáp nhập.

Ký Kết Hợp Đồng Hợp Nhất Sáp Nhập và Thông Báo Các Chủ Nợ

Tại bước Ký kết Hợp đồng hợp nhất sáp nhập này, các bên gần như đã thực hiện xong phần lớn công việc và thủ tục của quá trình hợp nhất sáp nhập. Theo đó, khi ký kết Hợp đồng hợp nhất sáp nhập, các bên cần đảm bảo về các yếu tố để đảm bảo Hợp đồng hợp nhất sáp nhập có hiệu lực pháp luật, cụ thể là: Chủ thể ký kết phải có thẩm quyền ký kết, nội dung của Hợp đồng hợp nhất sáp nhập không trái với quy định pháp luật, phù hợp về hình thức và các bên đều thống nhất, tự nguyện trong việc ký kết hợp đồng này.

Thực Hiện Hợp Nhất Sáp Nhập

Sau khi ký kết Hợp đồng hợp nhất sáp nhập, các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập phải thực hiện việc thông báo về việc hợp nhất sáp nhập và thời hạn của việc hợp nhất sáp nhập đó với các chủ nợ của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập nhằm công khai, minh bạch việc thực hiện hợp nhất sáp nhập và tuân thủ nghĩa vụ của Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập theo quy định pháp luật.

Đây là bước Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập thực hiện kế hoạch Hợp Nhất & Sáp Nhập trên thực tiễn theo lộ trình và tiến độ đã được thống nhất. Tuy nhiên, quá trình thực hiện việc Hợp Nhất & Sáp Nhập có thể có sự tham gia của nhiều bên như: đối tác, khách hàng, chủ nợ, cơ quan nhà nước có thẩm quyền... Đồng thời, có thể phát sinh các công việc, nghĩa vụ từ Hợp đồng hợp nhất sáp nhập mà các bên chưa lường trước được tại thời điểm lập hợp đồng. Do đó, kế hoạch Hợp Nhất Sáp Nhập có thể bị thay đổi về thời gian, tiến độ dự kiến và phát sinh thêm các công việc và vấn đề trong quá trình thực hiện. Theo đó, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập và Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập cần phối hợp, làm việc chặt chẽ với các bên liên quan và theo dõi sát sao tiến độ để việc Hợp Nhất Sáp Nhập được thực hiện theo kế hoạch.

CHƯƠNG 4

CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN SỰ THÀNH CÔNG CỦA MỘT THƯƠNG VỤ HỢP NHẤT & SÁP NHẬP

SỰ CẢM TÍNH

Những người điều hành thường suy nghĩ theo hai phương hướng khi quyết định Hợp nhất & Sáp nhập: một là Hợp nhất & Sáp nhập ngay khi có cơ hội xuất hiện do nỗi sợ bỏ lỡ cơ hội, và hai là quyết định Hợp nhất & Sáp nhập là một phần của chiến lược kinh doanh. Việc Hợp nhất & Sáp nhập theo chiến lược luôn có cơ hội thành công cao hơn. Các bên tham gia cần phải có đánh giá khách quan mọi mặt và không bị nỗi sợ hay cảm tính ảnh hưởng đến quá trình đưa ra quyết định.

TIÊU CHÍ HỢP NHẤT & SÁP NHẬP

Công ty phải lập ra các tiêu chí rõ ràng, cụ thể cho việc Hợp nhất & Sáp nhập. Điều này giúp cho công ty tìm được các công ty mục tiêu dễ dàng hơn và giảm thiểu sự cảm tính, bốc đồng trong quá trình, thủ tục liên quan. Hai tiêu chí mà công ty nào cũng phải lập ra đó chính là chi phí và sự tương thích chiến lược giữa các công ty.

Chi phí Hợp nhất & Sáp nhập: một công ty phải đánh giá được chính xác giá trị thị trường của mọi công ty tham gia quá trình Hợp nhất & Sáp nhập để đưa ra được mức giá đàm phán hợp lý, cũng như định lượng những chi phí phát sinh và dự phòng rủi ro.

Sự tương thích chiến lược:

khi hai công ty có chiến lược và ưu điểm càng tương đồng hoặc bổ trợ cho nhau tiến hành Hợp nhất & Sáp nhập thì những lợi ích cũng như tiềm năng phát triển đạt được sau quá trình đó sẽ càng lớn. Do đó, sự tương thích chiến lược là một tiêu chí không thể bỏ qua.

YẾU TỐ CON NGƯỜI

Các cá nhân phụ trách mảng nhân sự của các công ty dự định Hợp nhất & Sáp nhập phải tham gia vào quá trình đàm phán càng sớm càng tốt. Hiểu biết của họ về những yếu tố con người như động lực, tính cách nhân viên; phản ứng của nhân viên về sự Hợp nhất & Sáp nhập; quy trình làm việc; đánh giá kết quả sẽ giúp cho các bên hiểu rõ được tình hình nội bộ của các công ty và từ đó đưa ra được những điều khoản đàm phán tốt nhất. Hơn nữa, việc cho những người này tham gia đàm phán sẽ giúp các nhân viên nắm bắt được tình hình và dễ dàng giúp đỡ người khác trong quá trình thích nghi với môi trường làm việc mới.

SỰ KHÁC BIỆT VỀ VĂN HÓA VÀ TỔ CHỨC

Nhiều học giả và doanh nhân đều đồng ý rằng văn hóa và tổ chức đóng vai trò cực kỳ quan trọng trong việc đàm phán và xây dựng quy trình hòa nhập vào Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập. Sự khác biệt quá lớn về văn hóa và tổ chức giữa các công ty là một rào cản khá lớn trong việc đi đến sự thống nhất trong mọi vấn đề được đưa ra đàm phán. Không những thế, một công ty được cấu thành từ những nhân sự có sự khác biệt văn hóa lớn dễ dàng nảy sinh ra xung đột, vận hành không hiệu quả và nguy cơ tan rã cao. Do đó, nên Hợp nhất & Sáp nhập với những công ty có văn hóa và tổ chức tương đồng hoặc bổ trợ cho nhau.

SỰ UẨN KHÚC

Các công ty tiến hành Hợp nhất & Sáp nhập thường không có đầy đủ và chính xác những thông tin cần thiết để có những bước đi đúng đắn. Chính những sự uẩn khúc này sẽ gây ra những hiểu lầm và tổn hại không ngờ đến đối với các bên tham gia giao dịch. Để giải quyết được mọi sự mơ hồ và thu thập đủ thông tin, các công ty nên tiến hành những công việc thẩm định về pháp lý, tài chính, kỹ thuật, ... để có cái nhìn toàn diện về hoàn cảnh, từ đó xây dựng lộ trình Hợp nhất & Sáp nhập thành công.

CHƯƠNG 5

LƯU Ý PHÁP LÝ

TRONG QUÁ TRÌNH
HỢP NHẤT & SÁP NHẬP

Tuân Thủ Pháp Luật Cạnh Tranh

Nhà nước nghiêm cấm việc Hợp nhất & Sáp nhập giữa các công ty có khả năng tạo nên sự hạn chế cạnh tranh đáng kể trên thị trường. Do đó, pháp luật cạnh tranh yêu cầu thông báo cho Ủy Ban Cạnh Tranh Quốc Gia trước khi tiến hành việc Hợp nhất & Sáp nhập. Việc không thông báo có thể bị phạt số tiền từ 01% đến 05% tổng doanh thu trên thị trường của năm liền kề trước đó. Tuy nhiên, chỉ những công ty đáp ứng các điều kiện sau mới bắt buộc phải thực hiện thông báo về việc Hợp nhất & Sáp nhập.

1.1 Tổng tài sản trên thị trường

Khi tổng tài sản trên thị trường Việt Nam của một công ty hoặc nhóm công ty liên kết mà công ty đó là thành viên đạt từ 3.000 tỷ đồng trở lên thì phải thực hiện việc thông báo. Nếu công ty đó là công ty bảo hiểm hay chứng khoán thì là từ 15.000 tỷ đồng trở lên. Riêng các tổ chức tín dụng (ngân hàng, công ty cho thuê tài chính...) thì mức này là từ 20% trở lên trên tổng tài sản của hệ thống các tổ chức tín dụng trên thị trường Việt Nam của năm liền kề trước năm dự kiến hợp nhất sáp nhập.

1.2 Tổng doanh thu bán ra hoặc doanh số mua vào

Một công ty bắt buộc phải thông báo khi chính nó hoặc nhóm công ty liên kết mà nó là thành viên có tổng doanh thu bán ra hay doanh số mua vào của năm liền kề trước năm dự kiến hợp nhất sáp nhập từ 3.000 tỷ đồng trở lên (riêng công ty bảo hiểm là 10.000 tỷ đồng). Tổ chức tín dụng chỉ phải thông báo khi đạt từ 20% trở lên trên tổng doanh thu của hệ thống các tổ chức tín dụng trong năm tài chính liền kề trước năm dự kiến hợp nhất sáp nhập.

1.3 Giá trị giao dịch của việc Hợp nhất & Sáp nhập

Pháp luật buộc các công ty phải thực hiện việc thông báo nếu có giá trị giao dịch từ 1.000 tỷ đồng trở lên (3.000 tỷ đồng đối với các công ty bảo hiểm, chứng khoán). Trong hợp nhất sáp nhập, giá trị giao dịch dựa vào vốn điều lệ của các công ty. Ví dụ: Công ty A (vốn điều lệ trị giá 2.000 tỷ đồng) thỏa thuận hợp nhất sáp nhập với Công ty B (vốn điều lệ trị giá 1.000 tỷ đồng) thì phải thông báo với nhà nước. Đối với việc hợp nhất sáp nhập tổ chức tín dụng thì ngưỡng mức giá trị giao dịch Hợp nhất & Sáp nhập là từ 20% trở lên trên tổng vốn điều lệ của hệ thống các tổ chức tín dụng trong năm tài chính liền kề trước đó.

1.4 Thị phần của các công ty tham gia Hợp nhất & Sáp nhập

Các công ty và tổ chức tín dụng sẽ có nghĩa vụ phải thông báo với nhà nước khi thị phần kết hợp của các công ty dự định tham gia tập trung kinh tế từ 20% trở lên trên thị trường liên quan trong năm tài chính liền kề trước năm dự kiến thực hiện hợp nhất sáp nhập.

Từ những điều kiện đã nêu trên, có thể thấy rằng nhà nước chỉ dành sự chú ý đến việc Hợp nhất & Sáp nhập giữa các công ty có có nguồn lực và thị trường lớn. Nhà nước hiện nay ủng hộ sự tập trung kinh tế giữa các công ty vừa và nhỏ; trên thực tế thì việc phải thông báo này rất ít khi diễn ra.

Theo quy định của Luật Cạnh Tranh, nhà nước không cấm việc Hợp nhất & Sáp nhập nếu thuộc các trường hợp sau:

- Thị phần kết hợp của các công ty dự định tham gia Hợp nhất & Sáp nhập ít hơn 20% trên thị trường liên quan;
- Thị phần kết hợp của các công ty dự định tham gia Hợp nhất & Sáp nhập từ 20% trở lên trên thị trường liên quan và tổng bình phương mức thị phần của các công ty sau Hợp nhất & Sáp nhập trên thị trường liên quan thấp hơn 1.800;
- Thị phần kết hợp của các công ty tham gia Hợp nhất & Sáp nhập từ 20% trở lên trên thị trường liên quan, tổng bình phương mức thị phần của các công ty sau Hợp nhất & Sáp nhập trên thị trường liên quan trên 1.800 và biên độ tăng tổng bình phương mức thị phần của các công ty trên thị trường liên quan trước và sau Hợp nhất & Sáp nhập thấp hơn 100;
- Các công ty tham gia Hợp nhất & Sáp nhập có quan hệ với nhau trong chuỗi sản xuất, phân phối, cung ứng đối với một loại hàng hóa, dịch vụ nhất định hoặc ngành, nghề kinh doanh của các công ty tham gia Hợp nhất & Sáp nhập là đầu vào của nhau hoặc hỗ trợ cho nhau có thị phần thấp hơn 20% trên từng thị trường liên quan.

Một công ty nếu mong muốn Hợp nhất & Sáp nhập với một công ty khác, trước tiên nên tiến hành việc đánh giá và rà soát sơ lược vị trí của cả các bên trên thị trường. Trường hợp đã xác định được việc Hợp nhất & Sáp nhập sẽ khó được nhà nước chấp thuận, việc này sẽ giúp cho các công ty tránh được việc trải qua quá trình thông báo rườm rà, tốn kém mà không đạt được kết quả như mong muốn.

Chuyển Đổi Phần Vốn Góp, Cổ Phần Của Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập Thành Phần Vốn Góp, Cổ Phần, Trái Phiếu Của Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập

Thực hiện việc chuyển đổi để xác định tỷ lệ sở hữu của các Thành viên góp vốn, cổ đông của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập sẽ sở hữu bao nhiêu phần vốn góp, cổ phần của Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập.

Pháp luật doanh nghiệp không quy định về việc chuyển đổi phần vốn góp, cổ phần như thế nào từ các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập sang Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập. Do đó, việc chuyển đổi sẽ được thực hiện theo thoả thuận của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập. Một trong những phương pháp phổ biến nhất cho việc chuyển đổi là xác định giá trị của mỗi Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập và suy ra giá trị của Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập sau khi hoàn tất việc Hợp nhất & Sáp nhập. Trên cơ sở giá trị của các công ty, các thành viên góp vốn, cổ đông quy đổi mỗi phần vốn góp, cổ phần của Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập sẽ tương ứng bao nhiêu phần vốn góp, cổ phần của Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập.

Ngoài ra, trong trường hợp các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập có sở hữu phần vốn góp, cổ phần của nhau thì việc chuyển đổi này cần xem xét một cách thận trọng để tuân thủ theo quy định của pháp luật. Ví dụ như Công Ty Mẹ sở hữu 100% vốn của Công Ty Con, hai công ty này Hợp nhất & Sáp nhập với nhau thì không xem xét đến việc chuyển đổi phần vốn góp, cổ phần ở trên.

Chuyển Đổi Tài Sản Từ Các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập Vào Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập

Theo quy định của pháp luật, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập có quyền và nghĩa vụ tiếp nhận toàn bộ tài sản của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập. Cần phải phân loại tài sản để xác định cách thức chuyển đổi tài sản phù hợp với quy định của pháp luật.

Tài sản có đăng ký quyền sở hữu: các tài sản pháp luật quy định bắt buộc đăng ký quyền sở hữu như bất động sản, phương tiện giao thông ... hoặc tài sản pháp luật không quy định bắt buộc đăng ký quyền sở hữu nhưng Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập đã đăng ký quyền sở hữu như nhãn hiệu, kiểu dáng công nghiệp Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập tiến hành đăng ký với cơ quan nhà nước có thẩm quyền để ghi nhận sự thay đổi thông tin chủ sở hữu trên các giấy chứng nhận quyền sở hữu. Việc chuyển đổi tài sản có đăng ký quyền sở hữu được xem là hoàn tất khi Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập hoàn thành nghĩa vụ đăng ký với cơ quan nhà nước có thẩm quyền và được cấp giấy chứng nhận quyền sở hữu.

Tài sản không đăng ký quyền sở hữu: các tài sản pháp luật không quy định đăng ký quyền sở hữu như máy móc, trang thiết bị, dữ liệu khách hàng, bí mật kinh doanh ... hoặc tài sản pháp luật không quy định bắt buộc đăng ký quyền sở hữu nên Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập không đăng ký quyền sở hữu như nhãn hiệu, kiểu dáng công nghiệp Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập tiếp nhận các tài sản này thông qua việc nhận bàn giao tài sản.

Đối với các Dự Án Đầu Tư của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập cũng có nghĩa vụ tiếp tục thực hiện toàn bộ các Dự Án Đầu Tư này và thực hiện đăng ký với cơ quan nhà nước có thẩm quyền theo quy định của pháp luật.

Quyền Và Nghĩa Vụ Đối Với Các Cơ Quan Nhà Nước

Đối với cơ quan quản lý doanh nghiệp, các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập tiến hành đăng ký Hợp nhất & Sáp nhập để được cấp Giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp mới cho Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập và đồng thời chấm dứt sự tồn tại của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập và chi nhánh, văn phòng đại diện, địa điểm kinh doanh của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập. Tiếp đó, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập thực hiện đăng ký thành lập các chi nhánh, văn phòng đại diện và địa điểm kinh doanh phù hợp với yêu cầu kinh doanh và tuân thủ theo quy định của pháp luật.

Đối với cơ quan quản lý thuế, sau khi Công ty Hợp Nhất Sáp Nhập được cấp Giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp, các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập có nghĩa vụ quyết toán thuế để xác định các nghĩa vụ thuế của mình đối với nhà nước và chuyển giao toàn bộ nghĩa vụ này cho Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập.

Đối với cơ quan quản lý BHXH, các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập lập hồ sơ báo giảm (dừng) tham gia BHXH và đóng đủ tiền BHXH đến thời điểm bị hợp nhất sáp nhập để cơ quan quản lý BHXH xác nhận sổ BHXH cho người lao động. Sau đó, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập lập hồ sơ đăng ký (báo tăng) tham gia BHXH cho người lao động từ thời điểm Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập dừng tham gia.

Đối với cơ quan quản lý chuyên ngành, tùy thuộc vào hoạt động kinh doanh của Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập mà thực hiện xin các giấy phép, chấp thuận, giấy chứng nhận tương ứng theo quy định của pháp luật.

Đối với các cơ quan tài phán như toà án và trọng tài, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập tiếp nhận quyền và nghĩa vụ trong vai trò là nguyên đơn, bị đơn, người có quyền lợi liên quan hoặc vai trò khác của các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập.

Ngoài ra, trường hợp các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập đang bị thanh tra, xử phạt vi phạm hành chính ... thì Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập có nghĩa vụ tiếp tục làm việc với cơ quan nhà nước có thẩm quyền để hoàn tất việc thanh tra, xử phạt vi phạm hành chính ...

Quyền Và Nghĩa Vụ Đối Với Người Lao Động

Các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập cần phải xây dựng phương án sử dụng lao động theo quy định của pháp luật lao động, nhằm xác định rõ những Người Lao Động sẽ tiếp tục làm việc và những Người Lao Động sẽ không tiếp tục làm việc tại Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập. Khi xây dựng phương án sử dụng lao động, các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập phải trao đổi ý kiến với tổ chức đại diện người lao động tại cơ sở đối với nơi có tổ chức đại diện người lao động tại cơ sở. Phương án sử dụng lao động phải được thông báo công khai cho Người Lao Động biết trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày được thông qua.

Đối với những Người Lao Động tiếp tục làm việc, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập có thể lựa chọn chấm dứt Hợp Đồng Lao Động cũ và ký kết lại Hợp Đồng Lao Động mới, hoặc tiến hành sửa đổi, bổ sung Hợp Đồng Lao Động cũ. Đối với Người Lao Động không tiếp tục làm việc (bị thôi việc), Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập hoặc Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập có nghĩa vụ chi trả trợ cấp mất việc làm cho Người Lao Động đã làm việc thường xuyên cho Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập từ đủ 12 tháng trở lên, cứ mỗi năm làm việc trả 01 tháng tiền lương nhưng ít nhất bằng 02 tháng tiền lương.

Quyền Và Nghĩa Vụ Đối Với Các Khách Hàng, Đối Tác, Nhà Cung Cấp

Trên nguyên tắc tiếp nhận toàn bộ quyền, nghĩa vụ và lợi ích hợp pháp của Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập đối với khách hàng, đối tác, nhà cung cấp, Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập trở thành một bên trong giao dịch đang được thực hiện. Đặc biệt đối với các chủ nợ, các Công Ty Bị Hợp Nhất Sáp Nhập hoặc Công Ty Hợp Nhất Sáp Nhập phải gửi Hợp Đồng Hợp Nhất Sáp Nhập cho các chủ nợ trong vòng 15 ngày kể từ ngày thông qua, nhằm bảo vệ quyền lợi của các chủ nợ.

LỜI KẾT

Apolat Legal hy vọng những thông tin ở trên sẽ giúp cho Quý Khách Hàng có cái nhìn tổng quát về việc Hợp nhất và Sáp nhập theo quy định của pháp luật Việt Nam, và những khía cạnh khác để Quý Khách Hàng có một lộ trình đúng đắn khi thực hiện hoạt động này. Apolat Legal chân thành cảm ơn Quý Khách Hàng đã quan tâm đến ấn phẩm này, chúng tôi hy vọng rằng cuốn sổ tay này sẽ là người bạn đồng hành của Quý Khách Hàng trên con đường gặt hái thành công của mình.

CÔNG TY LUẬT TNHH APOLAT LEGAL

T: (+84-28) 3899 8683

E: info@apolatlegal.com